

**МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ТВОРЧОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА
КРЕАТИВНО-ПРОФЕСІЙНОМУ ЕТАПІ**

УДК: 377.112.4+378.124+37.036

Джуринський П. Б.

Представлено методичні аспекти з підготовки майбутніх учителів фізичної культури до творчої професійної діяльності на креативно-професійному етапі. Реалізація завдань креативно-професійного етапу підготовки сприяла оволодінню студентами інтерактивними методами, формуванню у майбутніх учителів фізичної культури знань, умінь і навичок щодо розробки проєктів для проведення фізкультурно-оздоровчих заходів.

Ключові слова: *навчально-виховний процес, креативно-професійний етап, фізкультурно-оздоровча діяльність, інтерактивні методи навчання, елективні курси, тестові вправи, підготовка, професійна діяльність, майбутні учителі фізичної культури.*

**МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ
ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ К ТВОРЧЕСКОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА КРЕАТИВНО-ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ ЭТАПЕ**

Джуринский П. Б.

Представлены методические аспекты подготовки будущих учителей физической культуры к творческой профессиональной деятельности на креативно-профессиональном этапе. Реализация заданий креативно-профессионального этапа подготовки способствовала овладению студентами интерактивными методами, формированию у будущих учителей физической культуры знаний, умений и навыков, способствующих разработке творческих проектов для проведения физкультурно-оздоровительных, спортивно-массовых и здоровьесохраняющих мероприятий.

Ключевые слова: *учебно-воспитательный процесс, креативно-профессиональный этап, физкультурно-оздоровительная деятельность, интерактивные методы обучения, элективные курсы, тестовые упражнения, подготовка, профессиональная деятельность.*

**METHODICAL ASPECTS OF TRAINING FUTURE TEACHERS OF
PHYSICAL EDUCATION IN CREATIVE PROFESSIONAL ACTIVITY ON
THE CREATIVE AND PROFESSIONAL STAGE**

P. B. Dzhurinsky

Methodical aspects of training future teachers of physical training to the creative professional activity was presented in the creative-professional stage. Implementation tasks creative professional phase of training contributed to the mastery of students interactive methods, the formation in future teachers of physical education knowledge and skills that contribute to the development of creative projects for health and fitness, sports-mass and health saving events.

Key words: educational process, creative and professional stage, sports and recreational activities, interactive teaching methods, elective courses, exercises with tests, training, professional activity.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науково-методичними завданнями: Пріоритетними завданнями сучасної освіти є підготовка майбутніх учителів фізичної культури в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я й здоров'я оточуючих як до найвищої соціальної цінності, формування, зміцнення та збереження високого рівня здоров'я учнівської та студентської молоді. Саме тому набуває особливої уваги й потребує вирішення проблема якісної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури, спроможних здійснювати фізкультурно-оздоровчу роботу. Необхідність формування підготовленості до фізкультурно-оздоровчої діяльності майбутніх учителів фізичної культури викликана погіршенням стану здоров'я учнівської та студентської молоді, більш складними освітніми завданнями, підвищеними вимогами, пов'язаними з труднощами навчання та виховання молоді (В. Оржеховська, Л. Сущенко та ін.), традиційні способи фізичного виховання є малоєфективними [7; 9].

Вимоги щодо сучасної підготовки майбутніх учителів фізичної культури визначено державою у Законах України «Про вищу освіту», «Про фізичну культуру і спорт», «Національній стратегії розвитку освіти на 2012-2021 рр. в Україні», «Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні 2012-2016 рр.», які наголошують на необхідності фундаменталізації, прогностичності, доступності, відкритості, гуманістичній спрямованості фізкультурної освіти. Посилення оздоровчої функції фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах має за мету створення для учнів розвивального навчального середовища, що, у свою чергу, потребує модернізації процесу підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах і спрямування його на формування творчої особистості, здатної виконувати роль керівника та координатора фізкультурно-оздоровчої освіти в загальноосвітній школі.

На сьогодні залишаються недостатньо розробленими методичні аспекти навчально-виховного процесу студентів - майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої діяльності на креативно-професійному етапі підготовки [2; 6]. Існує нагальна проблема у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до активізації їхнього креативного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту вивчали (Е. Вільчковський, Т. Круцевич, О. Куц, О. Петунін, В. Платонов, А. Цюсь, Б. Шиян, Ю. Шкретій та ін.) [2; 5; 8; 10].

В основу сучасних концепцій освіти покладена ідея розвитку особистості учня, її творчих здібностей. Причини інтересу дослідників до проблеми креативності досить різноманітні, однак вони передусім визначаються інтелектуалізацією сучасного суспільства та значущістю проблеми творчого розвитку особистості. Значне прискорення науково-технічного прогресу, що суттєво змінює тип соціального стимулювання наукових досліджень, визначає новий етап розвитку проблеми творчості. Студентський вік є найважливішим періодом у житті

людини. У цей період молода людина засвоює основні принципи професійного кредо. У процесі навчання та практики відбувається формування професійних умінь та навичок, необхідних в організації навчально-виховного процесу і, зокрема, активізації креативного потенціалу особистості [1; 3; 6]. Термін «креативність» у педагогіці та психології набув поширення у 60-ті роки ХХ століття. За сучасних умов він активно використовується в дослідженнях вітчизняних та зарубіжних авторів (В. Дружинін, А. Маслоу, Е. Торенс, В. Франкл, Е. Фром та ін.) [6; 9].

Тільки в зарубіжній психології існує близько сотні визначень згаданого поняття, що відбивають уявлення дослідників, представлених в межах численних концепцій креативності [4; 10]. З огляду на вищевикладене, наше завдання полягає у виробленні більш адекватної технології формування креативної компетенції майбутніх учителів фізичної культури та активізацію їхнього творчого потенціалу до здійснення навчально-виховного процесу відповідно до вимог сучасного соціуму, тобто формуванню гармонійно розвиненої особистості учнів. Аналіз наукової літератури з проблем підготовки майбутніх учителів фізичної культури засвідчив багатоаспектність її теоретичного висвітлення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Метою дослідження була розробка і апробація методичних аспектів з підготовки майбутніх учителів фізичної культури до творчої професійної діяльності на креативно-професійному етапі.

Креативно-професійний етап підготовки передбачав залучення до творчої професійної діяльності, яка передбачала розробку проєктів, творчих завдань, сценаріїв здоров'язбережувальних, фізкультурно-оздоровчих і спортивно-масових заходів. У педагогічному експерименті були задіяні студенти напряму підготовки «Фізичне виховання». Студентів, учасників педагогічного експерименту, було розподілено на контрольну (КГ) та експериментальну (ЕГ) групи. Зрізи показників за оздоровчо-поведінковим критерієм оздоровчого компонента відбувалися на початковому та прикінцевому етапах експерименту. Стан підготовленості майбутніх учителів фізичної культури на креативно-професійному етапі визначався за спеціальними тестами, які включали в себе питання з теорії і методики фізичного виховання, теорії і методики оздоровчої фізичної культури, здоров'я, фізіології, біохімії, біомеханіки, педагогіки, психології, спортивно-педагогічних дисциплін. Окрім нормативних навчальних дисциплін, в програму підготовки було введено розроблені нами елективні курси: «Інноваційні технології зі здоров'язбережувальної професійної діяльності» та «Сучасні технології з рухової активності, фітнесу та здоров'я». Так, *елективний курс «Інноваційні технології зі здоров'язбережувальної професійної діяльності»* мав за мету озброєння студентів знаннями і технологіями зі здоров'язбережувальної діяльності, формування у майбутніх учителів настанов на дотримання здорового способу життя. Основними завданнями спецкурсу виступили: отримання майбутніми учителями фізичної культури системи знань про здоров'я людини; усвідомлення студентами цінності здоров'я і здоров'язбережувальної професійної діяльності; вивчення студентами різних способів зміцнення та збереження здоров'я; ознайомлення майбутніх учителів із ключовими поняттями здоров'язбережувальної

діяльності; вивчення змісту і форм позаурочної виховної роботи; ознайомлення з психологічним супроводом здоров'язбережувального процесу в школі. Програма елективного курсу передбачала, що студенти повинні оволодіти такими знаннями щодо понять «здоров'я», «здоровий спосіб життя», «здоров'язбережувальна діяльність»: рухова активність і фізичні вправи як основні засоби здоров'язбереження; філософсько-культурологічні аспекти фізичної культури; особливості психофізіологічного розвитку учнів; нормативні акти України про здоров'я і здоровий спосіб життя; вербальні та невербальні способи взаємодії; екологічний простір навчального закладу; стрес і його значення; методологічні орієнтири здоров'язбережувальної професійної діяльності; психологічний супровід оздоровчого процесу в навчальному закладі; методи психологічного відновлення організму; основи східних здоров'язбережувальних систем. Уміти: проводити моніторинг індивідуального рівня адаптації школяра; діагностувати стан здоров'я і руховий розвиток школярів; визначати стан здоров'язбережувального середовища; організувати освітньо-виховну роботу в навчальному закладі; розробляти сценарії, положення до спортивно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів; проводити профілактично-оздоровчу роботу в школі; формувати в учнів настанови на здоровий спосіб життя; організувати педколектив щодо формування сприятливого морально-психологічного клімату.

Проілюструємо приклади підготовки майбутніх учителів фізичної культури на креативно-професійному етапі підготовки.

Лекція-бесіда з теми «Методологічні орієнтири здоров'язбережувальної професійної діяльності» передбачала безпосереднє спілкування педагога з аудиторією, що дало змогу зосередити увагу студентів на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчалася, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості аудиторії. У ході лекції викладач звертався до аудиторії із запитаннями інформаційного характеру, тобто запитання були спрямовані на з'ясування думок і стану поінформованості студентів із проблеми, що вивчається, актуалізації їхніх знань, необхідних для її розуміння. З метою заощадження часу запитання формулювалися так, щоб можна було дати однозначну відповідь. З урахуванням змісту відповідей викладач будував зміст викладу матеріалу. Зокрема, студентам пропонувалося відповісти на такі запитання: «Чим розрізняються педагогічна діяльність і професійна діяльність?», «Яке значення мають дидактичні принципи у професійній діяльності вчителя фізичної культури?», «У чому виражається професійна майстерність учителя фізкультури?», «Що ви розумієте під педагогічною культурою вчителя фізичної культури?», «Чим відрізняється педагогічна професія від інших професій?» та ін. На практичному занятті під час вивчення теми «Методологічні орієнтири здоров'язбережувальної професійної діяльності» використовувалося *вправа «Письмове обговорення за короткий проміжок часу»*. *Мета*: ознайомити студентів з методологічними засадами підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Завдання*: 1. Навчити студентів відповідати на запитання за короткий проміжок часу. 2. Виявити стан обізнаності студентів із методології підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Обладнання*: ручки, картки для відповідей. *Хід вправи*: кожний студент отримав 10 карток із одним запитанням з теми. Студенти мали відповісти оперативно і коротко на запитання

та віддати картки викладачеві. Запитання стосувались визначення понять: «діяльність», «педагогічна діяльність», «професійна готовність», «педагогічна культура», «професійна підготовленість», «підготовка», «професійна компетентність», «педагогічна професія» і т. ін. Викладач зачитував правильні й неправильні відповіді студентів.

На практичних заняттях використовували й *«письмове обговорення» в парах*. Так, досліджувані були розподілені на пари, їм пропонувалось записати визначення поданого поняття. Наприклад, «Педагогічна діяльність – це...». Двоє студентів ділили аркуш на дві рівні вертикальні частини. Перший із них писав відповідь на одній частині листка, його партнер писав відповідь із протилежного боку. Результати виконання завдань аналізувалися студентами. Для *самостійної роботи* зі студентами з теми «Методологічні орієнтири здоров'язбережувальної професійної діяльності» було запропоновано підготувати доповідь на 5-6 хвилин із ключовими поняттями: «готовність», «підготовленість», «культура», «фізична культура», «система», «цінності педагогічної діяльності», «аксіологія», «особистісно-діяльнісний підхід» тощо.

Практичне заняття з теми «Розробка положень, сценаріїв до спортивно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів» було проведено з елементами *«мозкової атаки»*. Проілюструємо прикладом. *Мета*: навчити студентів розробляти документацію до спортивно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів. *Хід заняття*: на початку заняття студенти були розподілені на чотири підгрупи, учасники одержали завдання – впродовж 10 хвилин заповнити картки визначення щодо низки понять: «змагання – це...», «положення до змагань – це...», «сценарій до спортивного свята – це...». Після цього викладач вислухав представника з кожної підгрупи з означених питань. Надалі студентам пропонувалось розробити положення до спортивних змагань різного рівня. Наприклад, першості області із залученням від 7 до 9 команд учасників. Термін змагання 4 дні, при цьому 1 день мав бути днем відпочинку. Студенти повинні були врахувати, що положення до змагань містять: назву змагань, мету, завдання, місце і час проведення, інформацію про учасників змагань, суддів, календар, систему визначення переможця, нагородження учасників змагань. Також передбачити урочисте відкриття і закриття змагань. Вид спорту підгрупи обирали самостійно. На розробку документації для підгруп було відведено 25 хвилин. Завершувалося заняття *«неформальною прес-конференцією»*, під час якої кожна підгрупа мала змогу доповісти про результати змагань, а три інші підгрупи задавали запитання щодо організації змагань, переможців змагань, кращих спортсменів, спонсорів змагань і т. ін. Підгрупи мінялися місцями. Як варіант неформальної прес-конференції учасникам пропонувалося звертатися із запитаннями до тих, хто знаходився в аудиторії.

Метою елективного курсу «Сучасні технології з рухової активності, фітнесу та здоров'я» було ознайомлення студентів з особливостями рухової активності, останніми досягненнями в галузі оздоровчого фітнесу, оздоровчого фізичного виховання, здорового способу життя. Програмою елективного курсу передбачалось дати знання: про взаємозв'язок рухової активності і здоров'я; особливості рухової активності і профілактику порушень стану здоров'я; особливості діяльності інструктора з фітнесу; зв'язок фізичних вправ із харчуванням та контролем маси тіла; компоненти фізичного фітнесу і фізичної працездатності; основи здорового способу життя; шкідливий вплив куріння,

алкоголю та наркотиків на організм; вправи з психологічного розвантаження вчителів; загальні принципи поведінки для досягнення фізичної підготовленості і здоров'я. Уміти: проводити контроль і самооцінку за індивідуальним рівнем здоров'я; оцінювати стан здоров'я; обирати і розробляти вправи для розвитку кардіореспіраторної підготовленості; розробляти комплекси вправ для розвитку фізичних якостей школярів; проводити профілактику захворювань та надавати долікарську допомогу; проводити заходи з оздоровчого фітнесу; складати індивідуальні та групові фітнес-програми.

Проілюструємо приклад *практичного заняття* з теми «Вправи для розвитку кардіореспіраторної підготовленості школярів». *Мета*: вчити студентів розробляти вправи для розвитку кардіореспіраторної підготовленості. *Обладнання*: спеціальні тренажери на розвиток кардіореспіраторної системи. *Хід заняття*: студенти перебували в спортивному залі. На початку заняття кожен із студентів отримав карту з письмовим завданням, у якому необхідно було за 15 хвилин розробити комплекс із 10 вправ на розвиток кардіореспіраторної системи з урахуванням призначення вправ для контингенту, навантаження, кількості повторів, інтервалів відпочинку. Студенти показували свої вправи, використовуючи спеціальне обладнання спортивного залу та без обладнання, наводили методичні вказівки щодо виконання тих чи тих вправ. Викладач наприкінці заняття аналізував студентські розробки, коментував позитивні та негативні моменти. У межах елективного курсу було проведено *круглий стіл* з теми «Шкідливий вплив куріння на організм». *Мета*: формування усвідомленого негативного ставлення студентів до куріння. *Хід*: На круглий стіл були запрошені історик, лікар, еколог, соціальний працівник, журналіст, психолог. У ролі всіх цих фахівців виступили студенти експериментальної групи. Ведучим був викладач. Ведучий: До нас прийшли представники різних професій, які допоможуть розглянути проблему куріння і одержати відповіді на запитання. Чому люди, котрі знають про шкodu куріння, все-таки палять? Якої шкоди завдає організму нікотин? Як тютюн прийшов до Європи? Тютюн, який вживають у будь-якому вигляді, становить серйозну загрозу для здоров'я людини. Цигарковий дим завдає шкоди і тим людям, які перебувають поряд із курцем. Небагато звичок мають такі численні й такі шкідливі наслідки для здоров'я, як вживання тютюну. Сьогодні ви почуєте відповіді на багато запитань і зможете поговорити про куріння з фахівцями різного профілю. Перше слово – історику.

Історик: 5 листопада 1492 року Христофор Колумб зробив у своєму щоденнику запис про «тліючі головешки» й про те, що він не може збагнути, яку користь вони приносять людині. Колумб бачив їх у кубинських селищах. Його здивувала дивна поведінка аборигенів. Вони згортали в трубки велике жовто-зелене листя якоїсь рослини, один кінець трубки підпалювали, а інший клали в рот. «Пити дим аборигенам подобалося. Трубки індієць називали «табако» або «сигаро». У 1585 році в Англії за указом Єлизавети I курців прирівнювали до злодіїв і виводили по вулицях з мотузком на шиї. Римські папи пропонували відлучати від церкви тих, хто палять і нюхає тютюн. У 1604 році Яків I оголосив куріння шкідливим, небагочестивим і неприйнятним для цивілізованої людини заняттям. У Франції тютюн почали використовувати і спочатку називали «травою Ніко». Пізніше, на честь французького посланця, найвідоміший тютюновий калодій був названий нікотином. На Русь «тліючі-головешки» завезли англійські купці в

1585 році. Ведучий пропонує поставити історикові запитання й надає слово лікареві.

Лікар: Лікарі знають про безліч шкідливих ефектів тютюну. Наслідки куріння шкідливі, але виявляються вони через багато років, тому зв'язок із цією шкідливою звичкою не є очевидним. У злісних курців страждає серцево-судинна система. Це виражається, перш за все, у склеротичних змінах судин, наслідком чого є ішемічна хвороба серця, інфаркт міокарда, поява ризику інсульту або порушення мозкового кровообігу. Для них також характерні часті респіраторні захворювання: хронічний бронхіт, емфізема легенів, рак легенів. Ведучий пропонує поставити лікареві запитання, потім надає слово екологу.

Еколог: Людина, котра перебуває впродовж години в накуреному приміщенні, отримує таку дозу отруйних речовин, неначе вона викурила 4 сигарети. Отже, курець завдає шкоди не тільки своєму здоров'ю, але й здоров'ю тих людей, котрі його оточують. Підраховано, що населення земної кулі щорічно викурює 12 мільярдів сигарет. Загальна маса викинутих де завгодно недопалків сягає 2 520 000 тонн. Курці щорічно «видихають» в атмосферу 720 тонн синильної кислоти, 384 000 тонн аміаку, 108 000 тонн нікотину, 600 000 тонн дьогтю й понад 55 000 тонн чадного газу та інших складових частин тютюнового диму. Ведучий пропонує поставити екологові запитання, потім надає слово соціальному працівникові.

Соціальний працівник: Статистика показала, що у Великобританії щорічно втрачається понад 50 мільйонів робочих днів унаслідок куріння, вартість лікування хвороб, викликаних курінням, щорічно складає понад 150 мільйонів фунтів стерлінгів. Європа втрачає щорічно понад 800 тисяч життів своїх громадян, котрі палять. Саме тому в розвинених країнах громадськість давно вже б'є тривогу з цього приводу. Ведучий пропонує поставити соціальному працівникові запитання, потім надає слово психологові.

Психолог: Перша зустріч з тютюном проходить досить хворобливо. З'являється слабкість, нудота, блювота, запаморочення, іноді людина може навіть знепритомніти. На цьому етапі організм ніби захищається від шкідливої дії нікотину. При повторному «вживанні» сигарети токсична дія вже не така сильна. З'являється приємне збудження, внутрішня теплота, куріння стає приємним, а головне «зростає» уявне самоствердження свого «Я». Саме в цій фазі виявляються ознаки пристрасі до куріння. Постежте при нагоді за курцем: через певний час він підхоплюється й біжить затягнутися. Це вже фізіологічна залежність. Відмова людини, котра палить, від сигарет означає розрив залежності, яка має фізіологічний і психологічний компоненти. Існують програми допомоги людям, котрі бажають кинути палити, які повинні враховувати причини, через які люди палять. Ведучий пропонує поставити психологові запитання, потім надає слово журналісту.

Журналіст. Під час круглого столу я виписав для себе позитивні й негативні аспекти куріння. Позитивні: за допомогою сигарет можна здаватися більш дорослими, «крутішими», легко заводити знайомства. Негативні: частішає пульс, підвищується кров'яний тиск, виникає подрібнення слизових оболонок дихальних шляхів, у кров та легені потрапляють отруйні речовини, можуть порушитися смакові та нюхові відчуття, знижується зір, послаблюється імунітет організму, на зубах з'являється жовтий наліт, мікротріщини на емалі, на обличчі

раніше з'являються зморшки, виникає кашель – синдром «курця», віддаленими наслідками можуть бути: рак легенів, дихальних шляхів, хвороби серця, підшлункової залози, сечового міхура, виразка, хронічні захворювання легенів. Як бачите, негативні сторони набагато переважають позитивні. Якщо ви хочете зберегти своє здоров'я, стати особистістю, виглядати молодо й привабливо, завжди бути в гарній спортивній формі, бути самостійною людиною, не бути рабом шкідливої звички, то ви не будете курити. Ведучий пропонував виступити тим, хто бажав і підбивав підсумки круглого столу.

Одним із методів підвищення активізації навчально-виховної діяльності студентів було обрано «технологічний практикум». Зазначимо, що технологічний практикум застосовувався на практичних заняттях після вивчення відповідного лекційного навчального матеріалу. Опишемо хід технологічного практикуму з теми «Фізкультурно-оздоровча робота в навчальному закладі». *Мета:* виявити сформованість знань і вмінь студентів щодо розробки творчих робіт з фізкультурно-оздоровчої діяльності. *Хід заняття:* студентів було розподілено на чотири мікрогрупи, кожна мікрогрупа на практичних заняттях отримувала від викладача інструктивні листи, в яких зазначалася послідовність дій відповідно до поставлених завдань. Кожна мікрогрупа отримувала окремі інструктивні аркуші з різними завданнями. За допомогою лекційного матеріалу, яким під час заняття дозволялось користуватися, студентам потрібно було виконати зазначені в інструктивному аркуші завдання, наприклад: Перша мікрогрупа. 1. Розробити проект фізкультурно-оздоровчого заходу. 2. Визначити методичні особливості організації загартування молодших школярів повітрям та сонячною радіацією. Друга мікрогрупа. 1. Розробити проект заходу для учнів із відхиленнями в здоров'ї із застосуванням здоров'язбережувальних технологій. 2. Визначити методичні особливості навчання молодших школярів виконанню самомасажу голови й шиї. Третя мікрогрупа. 1. Розробити проект загартування водою (на основі традиційних програм) для учнів молодших класів. 2. Визначити методичні особливості навчання учнів старших класів використанню аутогенного тренування та релаксації. Четверта мікрогрупа. 1. Розробити проект «Оздоровче дихання на відкритому повітрі» для учнів середніх класів у весняний та осінній періоди. 2. Визначити вимоги до уроку фізичної культури з урахуванням його оздоровчої спрямованості тощо. Після того як мікрогрупи виконали завдання (виконання яких розраховано на три години), студенти кожної мікрогрупи мали можливість представити свої напрацювання перед іншими студентами. Представники інших груп, у свою чергу, мали можливість задавати запитання, вступати в дискусію з доповідачем. По закінченні підбивались підсумки та оцінювалась робота студентів.

Висновки за результатами дослідження, перспективи подальших розвідок у даному напрямку: За результатами проведених досліджень було виявлено, що за час креативно-професійного етапу підготовки за оздоровчо-поведінковим критерієм оздоровчого компонента в ЕГ до високого рівня підготовленості майбутніх учителів фізичної культури піднялися 24 % студентів (на початковому зрізі – 13 %), достатнього – 48 % майбутніх учителів (на початковому зрізі – 21 %), на базовому зафіксовано – 16 % (на початковому зрізі – 37 %), на елементарному – 12 % (на початковому зрізі – 29 %). Змінилися результати й у

КГ, високого рівня досягли 11 % студентів (на початковому зрізі – 6 %), достатнього – 22 % (на початковому зрізі – 21 %), базового – 53 % (на початковому зрізі – 46%), елементарного – 14 % (на початковому зрізі – 27 %). Для перевірки отриманих результатів на початковому і прикінцевому зрізах та підтвердження статистичної значущості було використано χ^2 -критерій Пірсона. Критерій χ^2 застосовували для зіставлення емпіричних розподілів досліджуваних груп. Критерій χ^2 відповідає на запитання, чи з однаковою частотою зустрічаються різні значення ознаки в емпіричному та теоретичному розподілах. Чим більші розходження між двома досліджуваними розподілами, тим більше емпіричне значення χ^2 . Розбіжності між експериментальною і контрольною групами за критерієм Пірсона мали недостовірний характер за всіма досліджуваними показниками студентів на початковому етапі експерименту та достовірний – на прикінцевому – по завершенні креативно-професійного етапу підготовки.

Отже, розробка і апробація методичних аспектів з підготовки майбутніх учителів фізичної культури на креативно-професійному етапі сприяла формуванню знань, умінь і навиків до творчої фізкультурно-оздоровчої, здоров'язбережувальної та спортивно-масової діяльності, оволодінню спеціальними знаннями з теорії і методики фізичного виховання, педагогіки, психології, фізіології, здоров'я.

Реалізація завдань креативно-професійного етапу підготовки сприяла оволодінню студентами інтерактивними методами, формуванню у майбутніх учителів фізичної культури знань, умінь і навичок щодо розробки проєктів для проведення творчої професійної діяльності.

У перспективі подальших досліджень ми вбачаємо дослідження методичних підходів у навчально-виховному процесі з майбутніми учителями фізичної культури на рефлексивно-оцінному етапі підготовки.

Література

1. Ананьев Б. Г. Избранные психологические труды / Б. Г. Ананьев. – М. : Педагогика, 1980. – 288 с.
2. Вільчковський Е. С. Професійна спрямованість підготовки фахівців з фізичного виховання / Е. С. Вільчковський // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні (1992-2002) : збірник наук. праць до 10-річчя АПН України. – Харків : ОВС, 2002. – С. 301–309.
3. Иванова Л. І. Сучасні підходи до професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури / Л. І. Иванова // Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. пр. – К. : Міленіум, 2006. – Вип. 1. – С. 63–73.
4. Каршук Р. П. Формування умінь у майбутніх учителів фізичної культури розв'язувати педагогічні ситуації / Р. П. Каршук // Сучасні інформаційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. – Вип. 5 / Редкол.: І. Я. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ТОВ «Вінниця», 2004. – С. 496–502.
5. Круцевич Т. Ю. Социально-педагогические аспекты системы физического воспитания / Т. Ю. Круцевич // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. – Луцьк, 2002. – Т. 1. – С. 125–131.
6. Литвиненко С. Креативність як загальна здібність до творчості: сучасні підходи // Збірник наукових праць полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. – Серія «Педагогічні науки». – випуск 3 (50). – Полтава, 2006. – С. 215-219.

7. Оржеховська В. М. Педагогіка здорового способу життя / В. М. Оржеховська // Шлях освіти. — 2006. — № 4. — С. 29–32.

8. Петунин О. В. Теоретические основы подготовки студентов к профессиональной деятельности учителя физической культуры : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / О. В. Петунин. — СПб., 1996. — 48 с.

9. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Л. П. Сущенко. — К., 2003. — 45 с.

10. Stain B.S. Memory and Creativity // Handbook of Creativity. — Ed. of J.A. Glover and other. — Plenum Press, N.Y. and London. 1988.

METHODICAL ASPECTS OF TRAINING FUTURE TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION IN CREATIVE PROFESSIONAL ACTIVITY ON THE CREATIVE AND PROFESSIONAL STAGE

P.B. Dzhurinsky

Abstract. *The reasons for the interest of researchers to the problem of creativity quite varied, but they are primarily determined for the intellectualization of modern society and the significance of the problem of the creative personality development. Significant acceleration of scientific and technological progress, which significantly changes the type of social stimulation of scientific research, defines a new stage development of creativity problems. The student's age is the most important period in the life man. During this period, the young man assimilates the basic principles of professional credo. During training and practices are formed professional abilities and skills necessary in the organization of teaching and educational process and in particular, for intensification of creative potential of the individual. The aim of the study was the development and testing of methodological aspects of training future teachers of physical education to the creative professional activity on the creative and professional stage. Creative and professional stage of preparation was aimed to attract to the creative professional activity, which included the development of projects, creative tasks, scripts health preservation, fitness and sports events. In pedagogical experiment involved students from field of study «Physical education». Students who participated in the pedagogical experiment were divided into control (CG) and experimental (EG) group. Sections were indicators for the health and behavioral health criterion in the health component occurred in the initial and final stages of the experiment. State of preparedness for future teachers of physical education on the creative and professional stage was characterized from special tests, which included questions on the theory and methodology of physical education, theory and methodology improving physical training, health, physiology, biochemistry, biomechanics, pedagogy, psychology, sport and pedagogical disciplines. In addition to standard courses, were introduced developed elective courses in the program of preparation «Innovative technologies with health saving in professional activity» and «Modern technologies of physical activity, fitness and health.»*

Development and approbation of methodological aspects of training future teachers of physical education on creative and professional stage,

contributed to the formation of knowledge and skills creative sports and recreation, health saving and mass sports activities mastery of specific knowledge of the theory and methodology of physical education, pedagogy, psychology, physiology, health. Implementation tasks creative and professional preparation stage contributed mastering interactive methods, the formation in future teachers of physical education knowledge and skills to develop projects for the creative professional activity.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

УДК: 37.015.3

Бабак К. В.

В статті актуалізується проблема психологічного супроводу професійного навчання, описується типовий психологічний портрет студента коледжу, розглядаються провідні напрями психологічного супроводу професійного розвитку студентів педагогічного коледжу, схарактеризовано види психологічної допомоги.

Ключові слова: психологічний супровід, професійний розвиток, психологічна служба, життєтворча активність особистості, життєвий проект.

В статье актуализируется проблема психологического сопровождения профессионального обучения, описывается типичный психологический портрет студента колледжа, рассматриваются ведущие направления психологического сопровождения профессионального развития студентов педагогического колледжа, характеризуются виды психологической помощи.

Ключевые слова: психологическое сопровождение, профессиональное развитие, психологическая служба, жизнетворческая активность личности, жизненный проект.

FEATURES OF PSYCHOLOGICAL SUPPORT PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF STUDENTS OF PEDAGOGICAL COLLEGE

One of the urgent problems of university psychological services is the preparation of an individual to self-creation, to increase of student psychological culture and professional development. Psychological support for professional development of students is an important and effective means of personal and professional development.

The purpose of the article. The aim of our study is to describe the key trends and features of psychological support for pedagogical college students professional development system with the help of college psychological services means.

Key words: an individual to, self-creation, psychological culture, professional development system.

Постановка проблеми. Однією з актуальних проблем психологічної служби ВНЗ є підготовка особистості до самотворення, підвищення психологічної культури студентів та їхнього професійного розвитку. Важливим і ефективним засобом особистісного і професійного розвитку є психологічний супровід професійного розвитку студентів.